

Makroekonomske analize i trendovi povodom odbijanja briselske ponude

Prekid pregovora smrt za ekonomiju

U tom slučaju izostale bi strane direktne investicije, pogoršale bi se ocene o riziku, porasla bi i cena zaduživanja zemlje, a pitanje je kakav bi odnos prema srpskoj ekonomiji imali MMF, Svetska banka i druge međunarodne finansijske institucije

Lidija Čočaj

Beograd

Konačni prekid pregovora između Beograda i Prištine i otkazivanje sporazuma negativno bi se odrazilo na srpsku ekonomiju - izostale bi strane direktne investicije, pogoršale bi se ocene o riziku, porasla bi i cena zaduživanja zemlje, a pitanje je kakav bi odnos prema srpskoj ekonomiji imali Međunarodni monetarni

fond, Svetska banka i druge međunarodne finansijske institucije, ocenio je Stojan Stamenković, saradnik Ekonomskog instituta na promociji najnovijeg broja „Makroekonomskih analiza i trendova“ (MAT) i pritom istakao da se ne treba zavaravati da se definitivni prekid pregovora ne bi odrazio na ekonomiju već bi, naprotiv, stvari mogle da postanu teške. Uz ocenu da je dobro što Srbija uspostavlja ekonomsku saradnju sa drugim zemljama, kao što su Ujedinjeni Arapski Emirati, Stamenković je upozorio da je nemoguće da se neka zemlja za samo godinu-dve okrene na drugu stranu sveta. Ukoliko bi se tražnja sa tržišta EU, na koje ide čak 57 odsto našeg izvoza, okrenula drugim tržištima to bi imalo velike negativne posledice po našu ekonomiju. On, međutim, stiče utisak da neće biti „otkazivanja sporazuma i da će se neko vreme vući status kvo“.

Sudeći na osnovu februarskih pokazatelja o rastu industrijske proizvodnje i izvoza po-

stoje prvi znaci privrednog oporavka, ali razloga za euforiju i suviše optimističke ocene o privredi u ovoj godini, ocena je autora tekstova u MAT-u, a pritom je Vladimir Vučković, urednik MAT-a upozorio na opasnost od širenja prevelikog optimizma zvaničnika u vezi sa kretanjem proizvodnje i stanjem u javnim finansijama početkom ove godine, koje bi se moglo shvatiti kao „da je počelo rešavanje fundamentalnih i suštinskih problema države, što bi onda moglo da nas navede na trag da nam nisu potrebni MMF, pa i EU, a to jednostavno nije tačno“.

Stojan Stamenković je takođe ocenio da ne bi trebalo da bude euforije oko rasta industrije i pritom se osvrtao na subvencionisanje „Fijata“ i otvorena pitanja da li se na ovaj način subvencionišu kupovina automobila, čime se ozbiljno narušava mehanizam tržišta, ili se subvencionišu otvaranje novih radnih mesta, što je opet problematično u

uslovima konsolidacije javnih finansija i rasta javnog zaduživanja, a postavlja se pitanje zašto u tom slučaju nije povećan vlasnički udeo države Srbije u ovoj firmi. Po njegovom i mišljenju Boška Živkovića bankarski sistem u Srbiji je stabilan, a po mišljenju Stamenkovića za Srbiju priliv kapitala ostaje trajni izazov. „Ako se u ovoj i u naredne dve godine računa sa skromnim rastom BDP-a od dva odsto godišnje, uz relativno dinamičan rast investicija od šest do sedam odsto i zadržavanje vrednosti deficita robe i usluga na nivou iz prošle godine, ili i nižem, te ako se računa sa stopom servisiranja duga u 2015. od 35 odsto i sa neto prilivom stranih direktnih investicija od po 1,7 do 1,8 milijardi evra - platni bilans bi se morao zatvarati na teret deviznih rezervi koje bi se smanjile za četiri do pet milijardi evra, a da bi se to sprečilo priliv ovih investicija bi morao biti najmanje tri milijarde evra godišnje.